

رفتار توده ای (گله ای)

یکی از جدیدترین وقایع مالی که در سال های اخیر در ذهن ها باقی مانده است، ترکیدن حباب های شرکت های اینترنتی^۱ است. با این حال این اولین بار نیست که چنین اتفاقی در بازار ها اتفاق افتاده است.

اما چطور می توان اجازه داد چنین فاجعه ای بارها و بارها تکرار شود؟

پاسخ این سوال را می توان در رفتار توده ای^۲ جستجو کرد که از نظر برخی افراد یک ویژگی انسانی است. رفتار توده ای را می توان به عنوان یک تمایل در افراد برای تقلید از گروهی بزرگ تر (منطقی یا غیر منطقی) معرفی کرد. چرا که به شکل جداگانه ممکن است اکثر مردم لزوماً آن گزینه را انتخاب نکنند

دلایل متعددی در مورد به وجود آمدن رفتار توده ای وجود دارد. اولین دلیل فشار اجتماعی برای همراهی با دیگران است. که بر حسب تجربه شما نیز می دانید که یک نیروی قدرتمند است. چرا که انسان ها موجودی اجتماعی است و تمایل ذاتی به مورد پذیرش واقع شدن در گروه ها دارد. بنابراین دنباله روی، یکی از ایده آل ترین راه ها برای ورود به گروه و عضویت در آن است. دومین دلیل وجود یک منطق رایج به این شرح است که: "بعید است یک گروه بزرگ اشتباه کنند" است. حتی اگر متقاعد شده باشید که یک عقیده یا رفتار خاص، غیر منطقی یا نادرست است **ممکن** است باز هم از دیگران تبعیت کنید؛ چرا که بر این باور هستید که "آن ها چیزی بیشتر از شما می دانند" این امر به خصوص در مواردی شایع است که فرد تجربه کمتری دارد.

رفتار توده ای در زمان اوج گیری صنعت اینترنتی^۳

رفتار توده ای در اواخر دهه ۱۹۹۰ به عنوان سرمایه گذارهای خصوصی شناخته شد که به شکلی عجیب مقادیر زیادی پول در شرکت های با تکنولوژی پیشرفته سرمایه گذاری می شد. اگر چه اکثر این شرکت ها در آن زمان از نظر مالی توجیه نداشتند؛

^۱ Bursting of the internet bubble

^۲ Herd behavior

^۳ The Dotcom herd

نیروی محرکه ای که سرمایه گذاران را به وارد کردن پول خود در چنین سرمایه گذاری نامشخصی می کشید، مشاهده افرادی بود که دست به چنین کاری می زدند.

یک حرکت توده ای قوی از لحاظ ذهنی حتی می تواند بر یک خبره مالی نیز تاثیر بگذارد. هدف نهایی یک مشاور سرمایه گذاری این است که استراتژی سرمایه گذاری ای را دنبال کند که ثروت مشتری اش را به حداکثر ممکن برساند. مشکل نهفته در میزان تحریک پذیری مشتری نسبت به سرمایه گذاری های جدید و جذاب است.

به عنوان مثال یک مشتری ثروتمند ممکن است در مورد روش های سرمایه گذاری مشاور سرمایه گذاری معرفی شده باشد و سؤالاتی در مورد اینکه آیا وی یک استراتژی مشابه بکار می برد یا نه داشته باشد. در بسیاری از موارد برای یک مشاور سرمایه گذاری تبعیت از سایر سرمایه گذاران حرفه ای بسیار وسوسه انگیز است. اگر راهکار مزبور جواب دهد مشتریان وی نیز خوشحال خواهند شد در غیر این صورت تنها می تواند تصمیم نادرست خود را با اشاره به گمراهی سایر سرمایه گذاران توجیه کند.

هزینه های گمراه شدن^۴

رفتار توده ای به شکلی که حباب اینترنتی اواخر دهه ۹۰ میلادی نشان می دهد، معمولاً استراتژی سرمایه گذاری سودآوری نیست. سرمایه گذاری که استراتژی تفکر توده ای را به کار می برد دائماً در حال خرید و فروش دارایی هایشان هستند تا بتوانند در سرمایه گذاری های جدید و داغ بازار شرکت کنند. به عنوان مثال اگر یک سرمایه گذار با تفکر توده ای بشنود که سهام شرکت های اینترنتی اکنون بهترین سرمایه گذاری هستند تمام سرمایه خود را نقد می کند تا در این سهام سرمایه گذاری کند. اگر شش ماه دیگر بشنود که سهام شرکت های بیو تکنولوژی بهتر است دوباره پول خود را پیش از آنکه در حتی سرمایه گذاری قبلی اش سود قابل توجهی به دست آورده باشند جابه جا می کنند.

به خاطر داشته باشید که تمام این خرید و فروش های مکرر متحمل مقدار زیادی هزینه های انتقال است که حتی ممکن است آنقدر باشد که سود بدست آمده را کاملاً از بین ببرد. به علاوه واقعاً دشوار است که از درستی زمان ورود به روندی که در حال ورود به آن هستیم اطمینان بیابیم. زمانی که یک سرمایه گذار توده ای درباره ی روند جدید اطلاع پیدا می کند ، بقیه سرمایه گذاران قبلاً از آن اطلاع یافته و از شرایط فعلی استفاده کرده اند و حداکثر سودی که می توانستند را بدست می آورند. یعنی سرمایه گذار توده ای معمولاً بسیار دیر وارد شده و دور از انتظار نیست که پول خود را از دست بدهند.

^۴ The Cost of Being led Astray

اجتناب از تفکر توده ای °

با اینکه دنبال کردن سرمایه گذاری های جدید و سوسه انگیز است، یک سرمایه گذار معمولاً بدون پیروی از سایرین بهتر می تواند عمل کند. فقط چون همه افراد سرمایه گذاری خاصی را انجام می دهند لزوماً به این معنی نخواهد بود که آن سرمایه گذاری درست باشد. بنابراین بهترین توصیه آن است که پیش از آنکه از استراتژی یک گروه دنباله روی کنید ، خودتان روی موضوع تحقیق کنید.

° Avoiding the herd mentality